

SPOR FELSEFESİ

Dr. Ersin AFACAN

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-685-3

Kitap Adı

Spor Felsefesi

Yazar

Dr. Ersin AFACAN

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

25465

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

Bisac Code

SPO000000

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

*Değerli Annemiz Güner Afacan'a bizim
yetişmemizde gösterdiği emek ve fedakarlıktan
dolayı çok teşekkür eder, ellerinden öperiz...*

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

FELSEFEYE GİRİŞ..... 1

A – Felsefenin Anlamı	3
1. Bilginin Tanımı	12
2. Bilgi Türleri	14
3. Felsefe Bilgisinin Özellikleri	18
4. Felsefenin Konuları	20
5. Felsefenin Temel Kavramları	21
6. Felsefenin Akımları.....	23
B – Felsefenin Alt Dalları ve Çeşitli Alanlarla İlişkisi	26
1. Bilim Felsefesi ve Felsefenin Bilimle İlişkisi.....	26
2. Din Felsefesi ve Felsefenin Dinle İlişkisi	27
3. Sanat Felsefesi ve Felsefenin Sanatla İlişkisi	28
4. Ahlak Felsefesi ve Felsefenin Ahlakla İlişkisi.....	29
5. Siyaset Felsefesi ve Felsefenin Siyasetle İlişkisi	30
6. Eğitim Felsefesi ve Felsefenin Eğitimle İlişkisi	32
C – Felsefenin Gereği ve Faydaları	33
D – Geçmişten Geleceğe Felsefenin İşlevi	41
E – Felsefi Tutum.....	43
F – Felsefi Düşüncenin Özellikleri.....	47
G – Tutarlı Düşünmenin Önemi.....	53
H – Mentalizasyon	55
I – Bazı Yerli Filozof İle Felsefeciler ve Eserleri	56
Okuma Parçası - 1.....	60
Okuma Parçası - 2	62

Okuma Parçası – 3	64
Okuma Parçası – 4	67
Okuma Parçası – 5	69

BÖLÜM 2

SPOR FELSEFESİ..... 73

A – Spor Felsefesine Giriş	75
1. Sporun Tarih İçindeki Gelişimi	87
2. Sporun Felsefenin Konusu Oluşu	101
B – Spor Felsefesinin Konusu.....	122
1. Felsefe Açısından Spor	122
2. Spor Felsefesinin Temel Kavramları	130
3. Spor Felsefesinin Temel Soruları	135
4. Spor Felsefesinin Temel Sorularının Cevaplandırılması	139
C – Sporun Değeri	193
1. Spor Bilimlerinin Diğer Bilim Dallarıyla İlişkisi.....	193
2. Hayat – Spor İlişkisi	211
Okuma Parçası – 1.....	246
Okuma Parçası – 2	249
Kaynakça.....	253

ÖNSÖZ

2014-2015 Bahar yarıyılında Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği’nde doktora öğrencisi iken “Spor Felsefesi ve Olimpizm” adlı dersi seçtim. Çünkü sporda psiko-sosyal alanlarda çalışan birisiyim ve 1994’den bu yana devam eden ve felsefe başta olmak üzere sosyoloji, psikoloji, sosyal psikoloji, eğitim, mantık ve spor bilimlerini kapsayan önce öğrencilik sonra da öğretmenlik yaşantım var.

“Spor Felsefesi ve Olimpizm” dersimiz gayet verimli geçmesine rağmen spor felsefesi üzerine yazılmış bir kaynak kitabın eksikliğine şahit oldum. Çünkü kaynak kitap, belli bir bilimsel ve öğretim alanı ile ilgili olan bilgileri belli sınırlar içinde sistemli olarak bir araya getiren eserdir. Bu nedenle bu kitabın ilk amacı, spor felsefesi ile ilgili bilgileri sistemli şekilde okuyucuya sunmaktır.

Ayrıca Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile BESYO öğrencilerinin felsefe alanına uzaklığını gözlemledim. Bu sebeplerden dolayı elinizdeki kitabı yazmaya karar verdim. Dolayısıyla bu kitap, ülkemizde spor felsefesi çalışmalarına kendi çapında yardımcı olabilir ve bu alanda hissedilen boşluğun doldurulmasına katkıda bulunabilirse amacına ulaşmış sayılır.

Katip Çelebi (1609-1657), Keşf-üz-Zunun adlı eserinde “Felsefe ve hikmet ilimleri, İslam’ın fethinden sonra Osmanlı Devleti’nin orta devrelerine kadar Anadolu’da da faydalı oldu. Gerileme devri başlayınca felsefe kaldırıldı ve ilimlerin rüzgârı durdu. İlimler bütünüyle yok oldu” demiş iken aynı dönem düşünürlerinden Voltaire (1694-1778) 12.Charles’in Tarihi adlı eserinde “İstanbul’da bir yılda yazılanlar, Paris’te bir günde yazılanlardan az” ifadesini kullanmıştır. Matbaanın icadından sonra 1450 ile 1500 yılları arasında Avrupa’da 20 bin kitap basılmıştır. Bizde ise matbaanın ülkemize gelişinden yani 1726 ile Cumhuriyetin

ilanına yani 1923'e kadar geçen 200 yılda sadece 20 bin kitap basılmıştır. Böyle tarihi dezavantaja sahip bir ülkede spor kütüphanesinin zayıf olmasını ve spor felsefesi üzerine bir kitap yazmanın zorluğunu tahmin edebilirsiniz.

Zaten, bir ülkede herhangi bir disiplin dalının gerçek durumunu, o konuda yayımlanan eser, makale ve benzeri çalışmalardan kolayca anlayabiliriz. Ülkemizde spor felsefesi için aynı ölçü dikkate alındığında, durumun yeterli olmadığı açıkça görülmektedir. Ayrıca spor felsefesi, doğrudan doğruya felsefenin içinde bir alan olmayıp felsefenin yan alanıdır. Bu bakımdan bu ders, felsefe bölümlerinde okutulmamakta ancak beden eğitimi ve spor yüksek okulları ile spor bilimleri fakültelerinde okutulmaktadır. Bu okullarda ise bu dersin çok önemli bir yeri olması gerekiyor. Çünkü sporda yerleşmiş kalıp ve kurallar üzerinde düşünmek, sorgulamak, analiz etmek, tartışmak ve yeni bakış açıları ortaya koymak belki de bu dersin en büyük işlevidir.

Spor alanında çağının sorunlarını ve konularını güncelliği içinde, bilim ve felsefenin temel ilkeleri doğrultusunda takip edebilmek ve yorumlayabilmek önemli bir beceridir. Dolayısıyla bu kitabın sadece sporla ilgilenenler için değil felsefe okuyan ve okutanlar için de yararlı olacağını tahmin ediyorum. Zaman geçtikçe bu kitabın geliştirilmiş baskılarını da yayımlamayı umuyorum. Çünkü bazı hata ve eksikliklerin olabileceğini tahmin ediyor ve bu konudaki yapıcı ve ciddi eleştirileri memnuniyetle karşılayacağımı ifade ediyorum. Çünkü kitapların okunması, eleştirilmesi ve tartışılması yazarın, sahip olduğu bilgi ile yetinmeyip sürekli yeni bilgi elde etme yolunda olması için gereklidir.

Dr. Ersin AFACAN
Kasım 2019 Bornova

KAYNAKÇA

Bu kitap yazılırken çok çeşitli kaynaklara başvuruldu. Felsefenin ve sporun önemli kaynaklarına ulaşıldığı için okuyucuya kolaylık olsun diye felsefe ile ilgili kaynaklar bir başlık altında, spor felsefesi ile ilgili kaynaklar başka bir başlık altında toplandı.

Felsefe ile İlgili Kaynaklar

- Adler, Alfred; **Yaşamın Anlam ve Amacı**, Çev.;Kamuran Şipal, Say Yayınları, İstanbul-2011
- Akarsu, Bedia; **Felsefe Terimleri Sözlüğü**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul-1988
- Akarsu, Bedia; **Çağdaş Felsefe**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul-1994
- Aksakal, Ali Haydar; **Atlantis'in Gizemi ve Batı Anadolu Uygarlığı**, Emek Matbaası, Manisa-2011
- Akol, Osman ve arkadaşları; **Eğitim Ansiklopedisi**, Şark Matbaası, Ankara-1966
- Alpyağıl, Recep; **Türkiye'de Bir Felsefe Gelen-ek-i Kurmaya Çalışmak**, İz Yayıncılık, İstanbul-2010
- Anderson, Walter; **Yetişkinlerde Kendine Güven**, Çev.;Sencer Çakıtlı, Beyaz Yayınları, İstanbul-1999
- Arslan, Ahmet; **Felsefeye Giriş**, Adres Yayınları, Ankara-2012
- Avcı, Nazmi; **Türkiye'de Modernleşme Açısından Din- Kültür-Siyaset**, Pınar Yayınları, İstanbul-2000
- Aziz, Aysel; **Toplumsallaşma ve Kitleli İletişim**, Ankara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksek Okulu Yayınları No:2, Ankara-1982
- Bal, Hüseyin; **Hukuk Sosyolojisi**, Isparta-2000
- Bal, Hüseyin; **Bilgi Sosyolojisi**, Tuğra Ofset, Isparta-2000
- Başgil, Ali Fuad; **Gençlerle Başbaşa**, Yağmur Yayınevi, İstanbul-2012
- Baymur, Feriha; **Genel Psikoloji**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul-1994

- Bell, Clive; **Uygarlık**, Çev.;Vedat Günyol ve arkadaşları, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul-1998
- Berkes, Niyazi; **Türk Düşününde Batı Sorunu**, Bilgi Yayınevi, Ankara-1975
- Bilgin, Nuri; **Sosyal Psikolojiye Giriş**, İzmir Kitaplığı, İzmir-1995
- Bilgiseven, Amiran Kurtkan; **Eğitim Sosyolojisi**, Filiz Kitabevi, İstanbul- 1992
- Burke, Peter; **Bilginin Toplumsal Tarihi II**, Çev.;Mete Tunçay, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul-2012
- Buscaglia; Leo; **Yaşamak, Sevmek ve Öğrenmek**, Çev.;Nesrin Kasap, İnkılap Kitabevi, İstanbul-1994
- Botton, Alain de; **Statü Endişesi**, Çev.:Ahu Sıla Bayer, Sel Yayıncılık, İstanbul-2008
- Cevizci, Ahmet; **Felsefe Sözlüğü**, Paradigma Yayınları, İstanbul-1999
- Cevizci, Ahmet; **Felsefeye Giriş**, Say Yayınları, İstanbul-2014
- Cole, Luella – Morgan, John J.B.; **Çocukluk ve Gençlik Psikolojisi**, Çev.;Belkıs Halim Vassaf, M.E.B.Yayınları, İstanbul-2001
- Çotuksöken, Betül; **Nermi Uygur'un Felsefe Dünyasından Kesitler**, Kabalcı Yayınevi, İstanbul-1995
- Çubukçu, İbrahim Agah; **Türk-İslam Düşünürleri**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara-1989
- Çüçen, A.Kadir; **Felsefeye Giriş**, Asa Kitabevi, Bursa-1999
- Deane, Phyllis; **İlk Sanayi İnkılabı**, Çev.;Tevfik Güran, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara-1994
- Duralı, Teoman; **Biyoloji Felsefesi**, Akçağ Yayınları, Ankara-1992
- Dunbar, Robin; **Şu Hayatta Kaç Arkadaş Lazım?**, Çev.;Duygu Akın, NTV Yayınları, İstanbul-2011
- Eflatun; **Sokrates'in Müdafaası**, Çev.;Prof.Niyazi Berkes, M.E.B.Yayınları, İstanbul-1999
- Elibol, Saadetdin; **İlim ve İdeoloji**, Birlik Yayınları, Ankara-1985
- Epiktetos; **Düşünceler ve Sohbetler**, Çev.;Cemal Süer, Kaknüs Yayınları, İstanbul-2003

- Epiktetos; **İçsel Huzur İyi Yaşamın Kapısını Açar**, Çev.; Cengiz Erengil, Koleksiyon Yayıncılık, İstanbul-2010
- Erden, Münire – Akman, Yasemin; **Eğitim Psikolojisi**, Arkadaş Yayınları, Ankara-1995
- Ergin, Muharrem; **Türk Dili**, Bayrak Yayıncılık, İstanbul-1994
- Erkızan, Hatice Nur – Çüçen, A.Kadir; **Felsefe Tarihi 1 Antik Çağ ve Orta Çağ Felsefesi Tarihi**, Sentez Yayıncılık, Ankara-2013
- Eröz, Mehmet; **İktisat Sosyolojisine Başlangıç**, Filiz Kitabevi, İstanbul- 1982
- Fenelon; **Telemakhos'un Başından Geçenler-1**, Çev.;Ziya İshan, M.E.B.Yayınları, İstanbul-1967
- Fromm, Erich; **Yeni Bir İnsan Yeni Bir Toplum**, Çev.; Necla Arat, Say Yayınları, İstanbul-1984
- Fromm, Erich; **Kendini Savunan İnsan**, Çev.; Necla Arat, Say Yayınları, İstanbul-1994
- Gasset, Jose Ortega Y.; **Sevgi Üstüne**, Çev.;Yurdanur Salman, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul-1996
- Geçtan, Engin; **İnsan Olmak**, Remzi Kitabevi, İstanbul-1992
- Giddens, Anthony; **Sosyoloji**, .Çev.;Hüseyin Özel-Cemal Güzel, Ayraç Yayınevi, Ankara-2000
- Göka, Erol – Beyazyüz, Murat; **Geçimsizler**, Timaş Yayınları, İstanbul-2015
- Gökberk, Macit; **Felsefe Tarihi**, Remzi Kitabevi, İstanbul-2014
- Güleç, Cengiz; **Pozitif Ruh Sağlığı**, Arkadaş Yayınevi, Ankara-2010
- Gürpınar, Hüseyin Rahmi; **Şıpevdi**, Özgür Yayınları, İstanbul-2005
- Gürkan, Ülker; **Hukuk Sosyolojisine Giriş**, Siyasal Kitabevi, Ankara-1994
- Hacieminoğlu, Necmettin; **Türkçe'nin Karanlık Günleri**, Türk Edebiyat Vakfı Yayınları, İstanbul-2008
- Hoffer, Eric; **Kesin İnançlılar**, Çev.;Erkıl Günur, Akran Yayıncılık, İstanbul-1993
- Horner, Chris – Westacott, Emrys; **Felsefe Aracılığıyla Düşünme**, Çev.; Ahmet Arslan, Phoenix Yayınevi, Ankara-2011

- Horney, Karen; **Psikanalizde Yeni Yollar**, Çev.; Selçuk Budak, Öteki Yayınevi, Ankara-1999
- Huizinga, Johan; **Homo Ludens**, Çev.; Mehmet Ali Kılıçbay, Ayrıntı Yayınları, İstanbul-2013
- İnceoğlu, Metin; **Tutum, Algı, İletişim**, Beykent Üniversitesi Yayınevi, İstanbul-2010
- Kaplan, Mehmet; **Kültür ve Dil**, Dergah Yayınları, İstanbul-1983
- Kaplan, Mehmet; **Kültür ve Dil**, Dergah Yayınları, İstanbul-2004
- Karakuş, Rahmi; **Felsefe Serüvenimiz**, Seyran Kitap, İstanbul-1995
- Keklik, Nihat; **Felsefenin İlkeleri**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul-1987
- Krech, David – Crutchfield Richard S.; **Sosyal Psikoloji**, Çev.; Erol Güngör, Ötüken Neşriyat, İstanbul-1980
- Konfüçyüs; **Konuşmalar**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara-1963
- Kongar, Emre; **Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği**, Remzi Kitabevi, İstanbul-1995
- Kösemihal, Nurettin Şazi; **Durkheim Sosyolojisi**, Remzi Kitabevi, İstanbul-1971
- MacIver, R.M. – Page, Charles H.; **Cemiyet**, Çev.; Amiran Kurtkan, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul-1969
- Malinowski, Bronislaw; **İnsan ve Kültür**, Çev.; Fatih Gümüş, V Yayınları, Ankara-1990
- Marinoff, Lou; **Felsefe Terapisi**, Çev.; Erhan Sökmen, Gendaş Kültür, İstanbul-2005
- Marinoff, Lou; **Felsefe Hayatınızı Nasıl Değiştirir?**, Çev.; İstem Erdener, Pegasus Yayınları, İstanbul-2007
- Marková, Ivana; **Paradigms, Thought, and Language**, John Wiley, Chichester-1982
- Meriç, Cemil; **Bu Ülke**, İletişim Yayınları, İstanbul-2004
- Montaigne, Michel De; **Denemeler**, Çev.; Kaya Erarslan, Dionis Yayınları, İstanbul-2011
- Mussenbrock, Andreas; **Felsefeyle Terapi**, Çev.; Nafer Ermiş, Büyüldağ Yayınları, İstanbul-2013

- Nef, John U.; **Sanayileşmenin Kültür Temelleri**, Çev.;Erol Güngör, Kalem Yayıncılık, İstanbul-1980
- Pazarlı, Osman; **Din Psikolojisi**, Remzi Kitabevi, İstanbul-1972
- Pekin, Burhan; **Bilim ve Şuurlu İnanç**, Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Baskı İşleri Atelyesi, İzmir-1989
- Rand, Ayn; **İhtiyacımız Olan Felsefe**, Çev.;Nejdet Kandemir, Plato Yayınları, İstanbul-2009
- Russel, Bertrant; **Bilimin Toplumsal İşlevi**, Çev.;Erol Esençay, Deniz Yayınevi, İstanbul-?
- Russell, Bertrand; **Felsefe Yapma Sanatı**, Çev.;Halil Kayıkçı, İtalık Kitapları, Ankara-2014
- Sagan, Carl; **Karanlık Bir Dünyada Bilimin Mum Işığı**, Çev.;Miyase Göktepe, TÜBİTAK, Ankara-2000
- Saran, Nephan; **Antropoloji**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul-1993
- Sayar, Kemal; **Terapi Kültürel Bir Eleştiri**, Timaş Yayınları, İstanbul-2012
- Sayar, Kemal; **Olmak Cesareti**, Timaş Yayınları, İstanbul-2014
- Sayı, Aydın; **Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara-2001
- Sözer, Önay; **Felsefenin ABC'Sİ**, Simavi Yayınları, İstanbul-1992
- Suits, Bernard; **Çekirge**, Çev.; Süha Sertabiboğlu, Ayrıntı Yayınları, İstanbul-2012
- Oizerman, Theodor I.; **Felsefe Tarihinin Sorunları**, Çev.; Celal A.Kanat, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul-1998
- Öner, Necati; **Felsefe Yolunda Düşünceler**, M.E.B.Yayınları, İstanbul-1995
- Özakkaş, Tahir; **Rehberlikte Uygulamalı Bütüncül Psikoterapi**, Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları, İstanbul-2016
- Özlem, Doğan; **Mantık**, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul-1996
- Özlem, Doğan; **Günümüzde Felsefe Disiplinleri**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul-2007
- Özoğlu, Süleyman Çetin; **Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma**, Ege Üniversitesi Matbaası, İzmir-1982

- Tanyol, Cahit; **Sosyolojik Açından Din, Ahlak, Laiklik ve Politika Üzerine Diyaloglar**, Okat Yayınevi, İstanbul-1970
- Tezcan, Mahmut; **Türk Kişiliği ve Kültür-Kişilik İlişkileri**, T.C.Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara-1997
- Timuçin, Afşar; **Düşünce Tarihi**, BDS Yayınları, İstanbul-1992
- Tozlu, Necmettin; **Eğitim Felsefesi**, M.E.B.Yayınları, İstanbul-1997
- Tunalı, İsmail; **Felsefeye Giriş**, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul-2010
- Turgut, İhsan; **Bir Zihniyetin Çözümlemesi**, Anadolu Matbaası, İzmir-1994
- Turgut, İhsan; **Eğitim Üzerine Felsefi Bir Deneme**, Anadolu Matbaası, İzmir-1995
- Turhan, Mümtaz; **Kültür Değişimleri**, Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Kültür Yayınları, İstanbul-1972
- Tüccarazade İbrahim Hilmi; **Avrupalılaştırmak**, Hazırlayanlar: Osman Kafadar-Faruk Öztürk, Gündoğan Yayınları, Ankara-1997
- Tümertekin, Erol; **Beşeri Coğrafya Giriş**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını, Fakülte Yayın No.2464, İstanbul-1994
- Türkdoğan, Orhan; **Bilimsel Değerlendirme ve Araştırma Metodolojisi**, M.E.B.Yayınları, İstanbul-1995
- Uygur, Nermi; **Felsefenin Çağrısı**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul-2007
- Ülken, Hilmi Ziya; **Felsefeye Giriş Birinci Kısım**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul-1963
- Ülken, Hilmi Ziya; **Bilim Felsefesi**, Ülken Yayınları, İstanbul-1969
- Ülken, Hilmi Ziya; **Genel Felsefe Dersleri**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul-1972
- Ülken, Hilmi Ziya; **Şeytan'la Konuşmalar**, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul-2009
- Yıldırım, Cemal; **Bilim Felsefesi**, Remzi Kitabevi, İstanbul-1985

Spor Felsefesi ile İlgili Kaynaklar

- Afacan, Ersin; **Problem Kafamda**, DEMFO, İzmir-2013
- Afacan, Ersin - Bal, Hüseyin- Gümüşdağ, Hayrettin- Çobanoğlu, Gökhan; **Sosyolojik Açından Futbol ve Profesyonellik**, HÜSBED, Cilt-7, Sayı-2, Çorum-2014

- Afacan, Ersin; **Okumak Aydınlanmaktır**, DEMFO, İzmir-2015
- Afacan, Ersin – Göral, Mehmet – Çobanoğlu, Gökhan; **Spor ve Felsefe İlişkisi**, CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt-11, Sayı- 1, Manisa-2016
- Baker, William J.; **Playing with God**, Harvard University Press, Cambridge-2007
- Balcıoğlu, İbrahim; **Sporun Sosyolojisi ve Psikolojisi**, Bilge Yayınları, İstanbul-2003
- Başaran, Zekiye; **Spor Bilimlerine Giriş**, Akademi Basın ve Yayıncılık, İstanbul-2007
- Başer, Ergun; **Futbolda Psikoloji ve Başarı**, Sporsal Kuram Dizisi, Ankara- 1996
- Berne, Eric; **Hayat Denen Oyun**, Çev.;Selami Sargut, Kariyer Yayıncılık, İstanbul-2001
- Butler, Richard; “The Club”, **Sport Club Management**, Ed. Matthew J.Robinson, Human Kinetics, Champaign-2010
- Cashmore, Ellis; **Sport Psychology The Key Concepts**, Routledge, New York-2002
- Casson, Herbet N.; **Başarma Yolunda Adım Adım**, Çev.; Ertürk Gözsüz, Kum Saati Yayınları, İstanbul-2013
- Çaha, Ömer; “Spora Yaslanarak Bir Nefes Almak”, **Düşünen Siyaset**, Ed.Mehmet Ali Kılıçbay, Ersan-Er Yayıncılık, Ankara-1999
- Çamlıyer, Hatice – Çamlıyer, Hüseyin; **Eğitim Bütünlüğü İçinde Çocuk Hareket Eğitimi ve Oyun**, Can Ofset, İzmir-1999
- Çobanoğlu, Yılmaz; **Spor Sosyolojisine Giriş**, Manisa-1997
- Doğan, İsmail; “Türk Futbolunda Potansiyel İstanbul Ruhu ve Şiddet”, **Düşünen Siyaset**, Ed.Mehmet Ali Kılıçbay, Ersan-Er Yayıncılık, Ankara-1999
- Djokovic, Novak; **Kazanmak İçin Varım**, Çev.;Ömer Mülazım, Martı Yayıncılık, İstanbul-2014
- Dündar, Uğur; **Antrenman Teorisi**, Onlar Ajans, Ankara-1994
- Erdemli, Attilla; **Temel Sorunlarıyla Spor Felsefesi**, E Yayınları, İstanbul-2006

- Erdemli, Atilla; **Spor Yapan İnsan**, E Yayınları, İstanbul-2008
- Erkal, Mustafa E.; **Sosyolojik Açıdan Spor**, Filiz Kitabevi, İstanbul-1981
- Ersoy, Gülgün; **Sağlıklı Yaşam, Spor ve Beslenme**, Ankara-1995
- Ertaş, Şeref – Petek, Hasan; **Spor Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara-2005
- Fişek, Kurthan; **100 Soruda Türkiye Spor Tarihi**, Gerçek Yayınevi, İstanbul-1985
- Genç, Durmuş Ali; **Spor Hukuku**, Alfa Yayınları, İstanbul-1998
- Gündüz, Nihat; **Antrenman Bilgisi**, Saray Tıp Kitabevleri, İzmir-1997
- Güven, Özbay; “Futbol Topu İle Oynamanın Bazı Kültürlerdeki Benzer Görünümleri ve Tarihsel Gelişimine Ait Bilgiler”, **Düşünen Siyaset**, Ed.Mehmet Ali Kılıçbay, Ersan-Er Yayıncılık, Ankara-1999
- Healey, Deborah; “Sport and the Law”, **Social Sciences in Sport**, Ed. Joseph Maguire, Human Kinetics, Champaign-2014
- Hiçyılmaz, Ergun; **Türkiye’de Spor**, Yeni Yüzyıl Kitaplığı, İstanbul-1995
- International Olympic Committee; **The Olympic Movement**, Switzerland-1993
- İnal, Rahşan; **Küreselleşme ve Spor**, Evrensel Basım Yayın, İstanbul-2008
- Jarvis, Matt; **Sport Psychology A Student’s Handbook**, Routledge, New York-2006
- Kale, Rasim – Erşen, Engin; **Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş**, Nobel Yayın, İstanbul-2003
- Karaküçük, Suat; **Olimpiyat Oyunları**, Uzman Matbaacılık, Ankara-1988
- Kılıçgil, Ertan; **Sosyal Çevre-Spor İlişkileri**, Bağırhan Yayınevi, Ankara-1998
- Kılıçbay, Mehmet Ali; “Futbol Sadece Futboldur”, **Düşünen Siyaset**, Ed.Mehmet Ali Kılıçbay, Ersan-Er Yayıncılık, Ankara-1999
- Kirk, David; “The social construction of the body in physical education and sport”, **The Sociology of Sport and Physical Education**, Routledge, New York-2002
- Klein, Alan; “Anthropology of Sport”, **Social Sciences in Sport**, Ed. Joseph Maguire, Human Kinetics, Champaign-2014
- Koç, Şevki; **Spor Psikolojisine Giriş**, Saray Tıp Kitabevleri, İzmir-1994

- Koryürek, Cüneyt E.; **Olimpiyadlar**, Stil Matbaası, İstanbul-2003
- Laker, Anthony; "Culture, education and sport", **The Sociology of Sport and Physical Education**, Routledge, New York-2002
- Loland, Sigmund – McNamee, Michael; "Philosophy of Sport", **Social Sciences in Sport**, Ed. Joseph Maguire, Human Kinetics, Champaign-2014
- Mcfee, Graham; **Sport, Rules and Values**, Routledge, New York-2004
- Maguire, Joseph; "Sociology of Sport", **Social Sciences in Sport**, Ed. Joseph Maguire, Human Kinetics, Champaign-2014
- McComb, David G.; **Sports in World History**, Routledge, New York-2004
- Milliyet Gazetesi; **Spor Ansiklopedisi**, İstanbul-1991
- Morpa; **Spor Ansiklopedisi-5**, İstanbul-2005
- Morpa; **1896 Atina'dan 2004 Atina'ya**, İstanbul-2005
- Muratlı, Sedat; **Çocuk ve Spor**, Bağırhan Yayınevi, Ankara-1997
- Payne, Michael; **Olimpiyatların Yükselişi**, Çev.;Çetin Soy, NTV Yayınları, İstanbul-2014
- Penney, Dawn; "Sport and Education", **Social Sciences in Sport**, Ed. Joseph Maguire, Human Kinetics, Champaign-2014
- Ramsay, Hayden; **Reclaiming Leisure Art, Sport and Philosophy**, Palgrave Macmillan, New York-2005
- Savaş, İsa; **Spor Sözlüğü**, Remzi Kitabevi, İstanbul-1989
- Sel, Ruhi; **Beden Eğitimi Oyun ve Öğretimi**, M.E.B.Yayınları, İstanbul-1993
- Soley, Şevket; **Spor Yıllığı Hatıralar ve Düşünceler**, İstanbul-1963
- Szymanski, Stefan; "Economics and Sport", **Social Sciences in Sport**, Ed. Joseph Maguire, Human Kinetics, Champaign-2014
- Şahin, Mehmet; **Spor Ahlakı ve Sorunları**, Evrensel Basım Yayın, İstanbul-1998
- Şahin, Murat; **Beden Eğitimi ve Sporda Temel Kavramlar Sözlüğü**, Nobel Yayın, Ankara-2004
- Özbaydar, Sabri; **İnsan Davranışının Sınırları ve Spor Psikolojisi**, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul-1983

- Öztürk, Füsun; **Toplumsal Boyutlarıyla Spor**, Bağırhan Yayınevi, Ankara-1998
- Tännsjö, Torbjörn; **Values in Sport**, E&FN Spon, London-2000
- Tiryaki, Şefik; **Spor Psikolojisi**, Eylül Yayınevi, Ankara-2000
- Tod, David – Andersen, Mark; “Success in Sport Psych: Effective Sport Psychologists”, **The Sport Psych Handbook**, , Ed.Shane Murphy, Human Kinetics, Champaign-2005
- Torres, Cesar R.; **The Bloomsbury Companion To The Philosophy Of Sport**, Bloomsbury Publishing, London-2014
- Tükenmez, Metin; **Toplumbilim ve Spor**, Kaynak Yayınları, İstanbul-2009
- Vamplew, Wray; “History of Sport” **Social Sciences in Sport**, Ed. Joseph Maguire, Human Kinetics, Champaign-2014
- Voigt, Dieter; **Spor Sosyolojisi**, Çev.;Ayşe Atalay, Alkım Yayınları, İstanbul-1998
- Weinberg, Robert S.- Gould, Daniel; **Foundations of Sport and Exercise Psychology**, Human Kinetics, Champaign-1995
- Yüctürk, Yılmaz; **Antrenman**, Motif Basım, İstanbul-1995

İnternet Kaynakçası

<http://www.ascihaber.com/v5/2016/02/20/rahmi-kocmichelinli-bula-sikciyi-el-ustunde-tutuyoruz/> (24 Şubat 2017 tarihinde erişilmiştir)